ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA
VOL. XXXVII SECTIO H 2003

CZĘŚĆ I

BARBARA JANCZEWSKA, LILIA SKAŁECKA

Sylwetka naukowa profesora Czesława Skowronka

The scientific profile of Professor Czesław Skowronek

STUDIA I PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ

Profesor dr hab. Czesław Skowronek należy do grona wybitnych przedstawicieli nauk ekonomicznych. Posiada olbrzymi dorobek naukowo-badawczy, organizatorski, dydaktyczny, publikacyjny oraz społeczny.

Profesor urodził się 27 lutego 1937 roku w miejscowości Gródek, województwo mazowieckie. Szkołę średnią ukończył w roku 1953 i w tym też roku rozpoczął studia na Wydziale Przemysłu Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie. Dyplom magistra nauk ekonomicznych uzyskał w roku 1957 na podstawie obronionej pracy pod tytułem „Metody rachunku zdolności produkcyjnej w przedsiębiorstwie przemysłowym".

Szczeble kariery zawodowej rozpoczął Profesor od zatrudnienia się w sierpniu 1957 roku w Zarządzie Zaopatrzenia Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego w Warszawie na stanowisku inspektora, starszego inspektora i naczelnika wydziału, gdzie pracował do końca 1964 roku. Kolejnymi instytucjami realizacji pracy zawodowej Profesora Czesława Skowronka były: Zjednoczenie Przemysłu Okrętowego – na stanowisku naczelnika wydziału gospodarki materiałowej, Fabryka Samochodów Osobowych na Żeraniu, gdzie sprawował funkcję kierownika działu analiz ekonomicznych.

W kwietniu 1969 roku Profesor został przeniesiony służbowo do Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, gdzie pełnił funkcje wicedyrektora Zespołu Gospodarki Materiałowej i jednocześnie piastował stanowisko kierownika, a następnie dyrektora Zakładu Naukowo-Badawczego Gospodarki Materiałowej. Po przekształceniu tego Ośrodka w roku 1982 w Instytut Gospodarki Materiałowej Profesor został jego dyrektorem. Równolegle od połowy lutego

1986 roku do końca lipca 1991 roku Profesor Skowronek sprawował urząd podsekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki Materiałowej i Paliwowej, a następnie w Ministerstwie Rynku Wewnętrznego do momentu jego likwidacji w 1991 roku.

W listopadzie 1992 roku jako doświadczony ekonomista został powołany na dyrektora Głównego Zarządu Rezerw Państwowych, a po jego przekształceniu w Agencję Rezerw Materiałowych sprawował urząd Prezesa tej agencji do końca stycznia 2003 roku.

Równolegle z działalnością w instytucjach publicznych Szanowny Pan Profesor pracował w wyższym szkolnictwie ekonomicznym, między innymi na Wydziale Ekonomicznym Wojskowej Akademii Politycznej oraz Szkoły Głównej Planowania i Statystyki.

Od października 1990 roku rozpoczął pracę na Wydziale Ekonomicznym UMCS.

PRZEBIEG PRACY NAUKOWO-BADAWCZEJ

Równolegle z wykonywaniem pracy zawodowej w organizacjach gospodarczych Profesor Czesław Skowronek prowadził, we własnym zakresie, prace naukowo-badawcze. W wyniku zaangażowania, pracowitości i umiejętności badawczych już od roku 1962 powstawały pierwsze artykuły naukowe oraz pozycja zwarta pod tytułem „Analiza gospodarki materiałowej w przedsiębiorstwie przemysłowym". Ta pierwsza pozycja książkowa ukazała się nakładem PWE w roku 1965, a jej drugie wydanie, znacznie zmienione i rozszerzone, pojawiło się na rynku wydawniczym w 1967 roku.

W latach 1967–1970 dzięki dużej erudycji i doświadczeniu zawodowemu Profesor przygotował rozprawę doktorską na temat „Koszty zapasów w przedsiębiorstwie przemysłowym". Promotorem dysertacji był prof. dr W. Spruch, a recenzentami prof. dr E. Garbacik i prof. dr Z. Abramowicz. Rozprawa ta została obroniona w roku 1970 na Wydziale Ekonomiczno-Wojskowym Wojskowej Akademii Politycznej. Połączenie doświadczenia zawodowego z ambicjami twórczymi zaowocowały stworzeniem dojrzałego opracowania świadczącego o dużej wiedzy, analitycznych zdolnościach i opanowanym warsztacie naukowym.

Dalszą pracę naukowo-badawczą Profesor realizował w Zakładzie Naukowo-Badawczym Gospodarki Materiałowej Komisji Planowania przy Radzie Ministrów. Rezultatem tych badań było wiele artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach ekonomicznych, liczne referaty na konferencje krajowe i sympozja międzynarodowe oraz kolejne, znaczące pozycje książkowe. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje pozycja zwarta pod tytułem „Koszty zapasów w przedsiębiorstwie przemysłowym" wydana w roku 1971 nakładem

PWE. Drugą ważną pozycją książkową było poprawione i zmienione, trzecie wydanie „Analizy gospodarki materiałowej w przedsiębiorstwie przemysłowym", które ukazało się drukiem również w PWE w roku 1972.

Działalność Profesora na polu naukowym oraz na rzecz polskiego przemysłu znalazły uznanie środowiska naukowego i praktyków życia gospodarczego. Wiele opracowań naukowo-badawczych oraz opinii i ekspertyz zostało bardzo wysoko ocenionych i przekazanych do bezpośredniego wykorzystania przez centralne organy administracji państwowej oraz dyrekcje odpowiednich przedsiębiorstw.

Od roku 1973 Profesor Skowronek pełniąc funkcję dyrektora Centralnego Ośrodka Gospodarki Materiałowej, pogłębiał własne badania nad problematyką analizy gospodarki materiałowej. Wykorzystując wiedzę i bogate doświadczenie Profesora podjęto w Ośrodku realizację szerokiego programu badawczego, angażując do współpracy wielu pracowników wyższych uczelni i instytutów naukowych. W tym okresie powstały liczne interesujące i znaczące prace badawcze, których wyniki zostały opublikowane bądź też bezpośrednio przekazane do wykorzystania w praktyce gospodarczej. Rozwinęła się również w tym czasie szeroka współpraca z zagranicą, zwłaszcza w ramach działalności Komitetu RWPG do spraw współpracy w dziedzinie zaopatrzenia materiałowo-technicznego.

W wyniku rozwoju pasji naukowych i erudycji Badacza powstały kolejne artykuły, referaty naukowe, a także pozycje książkowe, takie między innymi jak: „Oszczędzanie materiałów w przedsiębiorstwie przemysłowym", wydana przez PWE w roku 1974 (współautor Stanisław Wesołowski), „Społeczne aspekty gospodarki materiałowej" opublikowana w KiW w roku 1975 (współautor Tadeusz Wojciechowski), „Zarządzanie zapasami w przedsiębiorstwie", część III w pracy zbiorowej pod tytułem „Zarządzanie gospodarką materiałową" wydrukowana w oficynie wydawniczej PWE w roku 1975.

Kontynuacja i pogłębianie badań nad problematyką planowania zużycia i racjonalnego wykorzystania materiałów przyczyniły się do opracowania kolejnego (czwartego) wydania pozycji książkowej „Analiza gospodarki materiałowej w przedsiębiorstwie przemysłowym". Wydanie to odbiega w sposób istotny od poprzednich wydań, zarówno samym ujęciem problemu, jak też zawartością merytoryczną. Opracowanie to zostało przyjęte jako rozprawa habilitacyjna. Kolokwium habilitacyjne Profesora odbyło się dnia 7 marca 1977 roku na Wydziale Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Nauk Społecznych. Jednomyślną uchwałę Rady Wydziału o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie ekonomiki przemysłu i organizacji przedsiębiorstw podjętą w dniu 23 maja 1977 roku – zatwierdziła Centralna Komisja Kwalifikacyjna.

Dalsze zaangażowanie w prace naukowo-badawcze oraz wnikliwość i talent analityczny Profesora objawiły się opracowaniem obszernej monografii nauko-

wej pod tytułem „Sterowanie zapasami produkcyjnymi. Problemy ekonomiczne", wydanej w roku 1977 przez PWE. W pracy tej przedstawiono całokształt problemów sterowania zapasami, zarówno w makro, jak i w mikroskali. Wiele też miejsca poświęcono zagadnieniom kosztów i efektywności zapasów.

Z uwagi na wybitne zdolności analityczne, wyróżniające się prace naukowe i wdrożeniowe oraz osiągnięcia praktyczne Profesor Czesław Skowronek został powołany na stanowisko docenta w Centralnym Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Gospodarki Materiałowej.

W uznaniu dorobku naukowego i dotychczasowej wybitnej pracy zawodowej Profesor Czesław Skowronek uzyskał w roku 1980 tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk ekonomicznych. Lata 1980–1987 to okres intensywnej pracy w jednym z zespołów Komisji do spraw Reformy Gospodarczej.

Dalszy dynamiczny rozwój naukowy zaowocował ukazaniem się ważnej monografii pod tytułem „Efektywność gospodarki materiałowej", wydanej w 1987 roku przez PWE. Uhonorowaniem pracy badawczej i publikacyjnej Szanownego Jubilata było nadanie w roku 1987 tytułu naukowego profesora zwyczajnego nauk ekonomicznych.

Od roku 1990 Pan Profesor Skowronek podjął prace naukowo-dydaktyczne na Wydziale Ekonomicznym UMCS. Od października 1994 roku piastuje funkcję kierownika Zakładu Analiz Ekonomicznych i Logistyki. Okres ten stanowi kolejny nurt badań naukowych, który zaowocował licznymi artykułami, a także publikacjami zwartymi w zakresie dydaktyki i badań naukowych. W latach 1995-1997 zespół badawczy złożony z pracowników Wydziału Ekonomicznego, na czele z Profesorem Skowronkiem, podjął do realizacji problem badawczy na temat: „Restrukturyzacji produktowo-technologicznej oraz własnościowej przedsiębiorstw i jej wpływu na efektywność gospodarowania", który został sfinansowany przez Komitet Badań Naukowych. W wyniku studiów nad problematyką restrukturyzacji i przeprowadzonych badań empirycznych w wybranych przedsiębiorstwach przemysłu elektromaszynowego i spożywczego Lubelszczyzny, pod kierunkiem naukowym Profesora, powstała zbiorowa monografia pod tytułem „Restrukturyzacja przedsiębiorstw i jej wpływ na efektywność gospodarowania", opublikowana przez Wydawnictwo UMCS w roku 1997.

Odrębnym nurtem zainteresowań Profesora w okresie lubelskim były zagadnienia logistyki w skali makro- i mikroekonomicznej.

W roku 1995 ukazało się pierwsze wydanie książki pod tytułem „Logistyka w przedsiębiorstwie", której współautorem był Zdzisław Sarjusz-Wolski. Kolejne dwa wydania tej pozycji, zmienione i rozszerzone, ukazały się w 1999 i 2003 roku w PWE. Na początku 2003 roku została podpisana umowa na tłumaczenie tej książki na język rosyjski.

Obok badań naukowych, od roku 1967 dr hab. Czesław Skowronek prowadzi różne formy zajęć dydaktycznych i przewodów badawczych. Był promotorem

pięciu prac doktorskich, z tego cztery na Wydziale Ekonomicznym WAP i jednej w Akademii Ekonomicznej w Katowicach. Obecnie pod kierunkiem Profesora odbywa się seminarium doktorskie na Wydziale Ekonomicznym UMCS.

W wyniku prowadzenia przewodów badawczych powstały liczne prace magisterskie obronione na wydziałach ekonomicznych wielu wyższych uczelni. Odbywające się aktualnie seminaria magisterskie na Wydziale Ekonomicznym UMCS cieszą się ogromnym powodzeniem i uznaniem wśród studentów. Profesor nie szczędzi bowiem wysiłku i życzliwości, by przekazać młodzieży głęboką wiedzę i mądrość zawodową.

W ramach prowadzenia zajęć dydaktycznych z „Analizy ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw', z inicjatywy Profesora i pod Jego kierunkiem, powstał skrypt do wykładów i ćwiczeń przeznaczony dla studentów wszystkich wydziałów ekonomicznych, a także dla praktyków analityków pracujących w przedsiębiorstwach.

Drugi nurt zajęć dydaktycznych na Wydziale Ekonomicznym dotyczy zagadnień logistyki, w której Profesor ma znaczne osiągnięcia naukowe i publicystyczne.

Oprócz przekazywania wiedzy w procesie dydaktycznym Profesor Skowronek był wielokrotnie powoływany na recenzenta dorobku naukowego przez Centralną Komisję do spraw Tytułów i Stopni Naukowych. Powierzano Mu również recenzowanie licznych prac habilitacyjnych i doktorskich.

DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA

Obok działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej prof. dr hab. Czesław Skowronek prowadził szeroką działalność społeczną. W latach 1971–1973 został powołany na członka Komisji Partyjno-Rządowej do spraw Unowocześniania Funkcjonowania Gospodarki i Państwa. Pracując w Zespole 8 tej Komisji przygotował osobiście i wspólnie z innymi autorami szereg ekspertyz i propozycji doskonalenia funkcjonowania obrotu środkami produkcji w gospodarce narodowej.

W latach 1972–1976 Profesor został powołany przez Prezesa Rady Ministrów na Członka Państwowej Rady Gospodarki Materiałowej. W latach 1980–1987 był członkiem Komisji do spraw Reformy Gospodarczej, przewodniczącym jednego z jej zespołów. Zespół ten przygotował propozycje reformy rynku środków produkcji.

Od wielu lat Profesor aktywnie pracuje w Polskim Towarzystwie Ekonomicznym, pełniąc wiele funkcji z wyboru. Aktualnie pełni funkcję członka Prezydium Zarządu Krajowego PTE, a także sekretarza Zarządu Oddziału Warszawskiego PTE.

Za działalność społeczną Szanowny Jubilat został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (1972), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1978), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1987). W uznaniu zasług na polu zawodowym został wyróżniony złotą odznaką PTE i złotą odznaką Stowarzyszenia Księgowych w Polsce.

Działalność Profesora zarówno na polu naukowym, dydaktycznym, jak i społecznym jest doskonałym przykładem wiedzy, talentu, zaangażowania oraz pracowitości. Dla swoich współpracowników jest dobrym szefem, wspierającym wszelkie twórcze działania i życzliwym doradcą. Z Jego dorobku naukowego korzysta i będzie korzystało wielu pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów. Dużo można się od Profesora nauczyć. Jest człowiekiem obiektywnym, życzliwym i wymagającym. Wymagając dużo od innych, jeszcze więcej wymaga od siebie.